

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest Posttest เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม ผู้วิจัยนำเสนอตามขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 เสนอแนะเพื่อการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพ ผ่านเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ปากที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 267 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 34 คน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมานั้นเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการสอนและเป็นครูประจำชั้นซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ซึ่งหมายถึง การวิจัยที่ครู หรือ ผู้ปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นทำการวิจัยในชั้นเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด ดังนี้

3.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส32101 จำนวน 10 แผน

3.3 แบบทดสอบย่อยหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ รวม 100 ข้อ

3.4 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 1 ชุด รวม 10 ข้อ

4. การดำเนินการวิจัย

4.1 เตรียมกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ และทดสอบก่อนเรียน (Pretest) เป็นเวลา 1 วัน โดยผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเอง

4.2 ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2550 ถึง 4 มกราคม พ.ศ. 2551 ใช้เวลาสอนครั้งละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

4.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังการทดลองสิ้นสุดลง โดยใช้แบบทดสอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม

4.4 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 89.97/86.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ค่าเฉลี่ย ก่อนเรียน เท่ากับ 14.85 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 29.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.96 และค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนซึ่งใช้ชุดเดียวกับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 43.09 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.62 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่าง เท่ากับ 28.24 คิดเป็นร้อยละ 56.47 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17 สรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม ในครั้งนี้สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 89.97/86.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม

ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารหลักสูตร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ทั้งยังกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจนเพื่อให้การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ในครั้งนี้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทองพูล บุญอึ้ง (2534 : 10) กล่าวถึงความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่าเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ กรมวิชาการ (2545 : 5) ได้ระบุว่า หลักการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องมีการเชื่อมโยงได้ดีกับการเรียนภาษา ต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี การพัฒนาทักษะทางภาษาในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ การอ่าน เขียน พูด วรรณกรรมต่างๆ จะช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำหลักการเชื่อมโยงในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ใช้สิ่งพิมพ์เป็นสื่อ จัดทำด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยอาศัยพื้นฐานจากการค้นคว้าวิจัยในด้านต่างๆ เช่น สรีรวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ตลอดจนสภาพแวดล้อมของผู้เรียนแล้วเสนอบทเรียนอย่างมีระบบตามลำดับเนื้อหา จากความรู้เบื้องต้นไปสู่ความรู้ใหม่ที่ยุ่งยาก ซับซ้อนขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้ได้เองตามความสามารถของแต่ละบุคคล (บุญปลูก สิทธิชัย 2534 : 10)

เหตุผลที่สนับสนุนให้บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอีกประการหนึ่งคือการเลือกประเภทของบทเรียนสำเร็จรูปมาพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยเลือกบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programming) เนื่องจากเป็นบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาทีละน้อยบรรจบลงในกรอบ หรือเฟรม ต่อเนื่องกันตามลำดับ จากกรอบที่หนึ่งไปยังอีกกรอบที่สอง จนถึงกรอบสุดท้าย เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก สิ่งทีเรียนจากหน่วยย่อย หรือ กรอบแรกๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับกรอบถัดไป ผู้เรียนจะต้องเรียนตามลำดับทีละกรอบต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้าย โดยไม่ข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งเลย (ธีระชัย ปุณณโชติ 2537 : 11 - 20) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสงี่ยม แสนสุด (2545 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 87.27/82.51 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ สุวรางค์รัตน์ ศรีเหรา (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเรียนการสอนเนื้อหาประวัติศาสตร์โดยสร้างบทเรียนสำเร็จรูปนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 คน ผลการศึกษพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยมีประสิทธิภาพ 84.13/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนชะ บุตรสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนา บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงเรื่องจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่องจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.50/85.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 14.85 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 29.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.96 และค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนซึ่งใช้ชุดเดียวกับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.09 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.62 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่าง เท่ากับ 28.24 คิดเป็นร้อยละ 56.47 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก การนำบทเรียนสำเร็จรูป มาใช้เป็นส่วนประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และดำเนินไปตามความสามารถของตนเอง เป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอย่างดี ช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู ทำให้ครูมีโอกาสให้ความสนใจดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นขั้นตอนทีละน้อย ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองทุกขั้นตอน ผู้เรียนสามารถศึกษาบทเรียนเวลาใดก็ได้ตามความพอใจผู้เรียนสามารถแก้ไข ความเข้าใจผิดของตนเองได้ จากการดูคำตอบในบทเรียน และสามารถช่วยเหลือผู้ที่ขาดเรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง เพื่อให้ตามผู้อื่นได้ทัน (บุญเกื้อ ควรหาเวช 2522 : 45) สื่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะบรรลุผลสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่นั้น ต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพราะสื่อจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิด การมองเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ถ้าขาดสื่อแล้วการเรียน การสอนก็จะประสบกับความล้มเหลวได้ การใช้สื่อประกอบการเรียน การสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครูต้องคำนึงอยู่เสมอว่าสื่อที่เตรียมมานั้นเป็นเครื่องช่วยครูและนักเรียนในการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้สื่อต้องให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน เนื้อหากระบวนการเรียน การสอน จังหวะ จิตวิทยา การเรียนรู้ และลักษณะของผู้สอน (กรมวิชาการ 2545 ค : 44) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2537 : 76 - 77) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป

เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง จะช้าหรือเร็วตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหลาย ๆ กรอบแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยมีส่วนที่ผู้เรียนต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบที่ถูกต้องซึ่งอยู่ข้างหน้า กรอบนั้นหรือกรอบถัดไปก็ได้ บทเรียนสำเร็จรูปที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของการเรียน โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วพิจารณาว่าหลังเรียนแต่ละคนมีคะแนนมากกว่าก่อนเรียนมากน้อยเพียงใด การเลือกบทเรียนสำเร็จรูปมาเป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสงี่ยม แสนสุค (2545 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียน สำเร็จรูป แบบเส้นตรงที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 87.27/82.51 ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.67 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานของวิมลชนะ บุตรสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มส่งเสริม ประสพการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.50/85.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัญฉุณี สุโพธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียน สำเร็จรูปเรื่อง จังหวัดร้อยเอ็ด หน่วยที่ 3 เรื่อง สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา กลุ่มส่งเสริมประสพการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 35 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ 95.10/81.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17 สรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก บทเรียน สำเร็จรูปผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยา สร้อย สกุศลเด่น (2542 : 26) นักวิชาการได้กล่าวถึง ทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ โดยมีสาระสำคัญ คือ มนุษย์จะมีความต้องการอยู่ตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุดตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของคนจะมีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากต่ำไปหาสูงตามลำดับ โดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้น ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปอีก ซึ่งความต้องการของมนุษย์จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ ที่จะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่า ตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร ความต้องการจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ความพึงพอใจใน

การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกคือเมื่อเกิดความพึงพอใจ จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่ดีหรือที่น่าพอใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ จนเกิดเป็นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนก็จะเกิดความรู้สึกรัก ชื่นชอบ มีเจตคติที่ดี และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตวรรณ จึงพัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง โลก ดวงดาวและอวกาศ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 41 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชวาล เจริญบุญ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง สารอาหารและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีความพึงพอใจในการเรียนในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาทั้งสิ้น ครูผู้สอน ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างหลากหลาย

1.2 บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีมานานและผ่านการทดลองวิจัยอย่างหลากหลาย มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน นักเรียนเรียนเข้าใจง่าย สามารถจดจำเนื้อหาได้เร็ว ใช้กับนักเรียนได้ทุกกลุ่มสาระ ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำความรู้เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพ นำไปพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะกับเนื้อหา วิชา ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลดีสูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในเนื้อหาอื่น ชั้นอื่นและกลุ่มสาระอื่นๆ อย่างหลากหลาย ให้เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียน สภาวิชา และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดรับกับการปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.2 ควรมีการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบอื่นๆ

เช่น แบบอริยสัจสี่ แบบไตรสิกขา เป็นต้น โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรม

2.3 ควรมีการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือประเภทอื่นๆ เช่น เทคนิค STAD เทคนิคต่อเติมเสริมสร้าง (Jigsaws) เทคนิคร่วมหัวร่วมคิด (Numbered Heads Together) เป็นต้น โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อประกอบการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University